gemeente Weststellingwerf

Gemeente Weststellingwerf

Financiering wethouderspensioen

Montae & Partners

Remco Reinders & Monique Wijksma

Aanleiding en inhoud

- Wat was de opdracht?

Gemeente Weststellingwerf zocht naar een externe, gespecialiseerde adviseur die onderzoek kan doen naar de financiering van wethouderspensioenen.

Specifiek gaat het om onderzoek naar:
- de huidige financiering van de APPA,
  - waarbij gecontroleerd wordt of er voldoende gereserveerd is;
  - waarbij gecontroleerd wordt of het partnerpensioen voldoende is afgedekt.
- wat de eventuele alternatieven zijn;
- de voor- en nadelen en risico's van de huidige systematiek,
- de voor- en nadelen en risico's zijn van de alternatieven.

Aanleiding en inhoud

- Gemeente Weststellingwerf heeft Montae & Partners gevraagd om een onderzoek te doen naar de financiering van het wethouderspensioen

- Kern van de opdracht is het uitvoeren van een actuariële controle van de APPA-verplichtingen.

- In dit rapport worden de navolgende zaken weergegeven:
  - Actuariële controle op de huidige pensioenvoorziening (conform opgave Visma Idella);
  - Inclusief controle op partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum;
  - Financiële 'stresstest' vóóroverlijden & uitgaande waardeoverdracht;
  - Schriftelijke toelichting op onze controles.

- Conclusies & aanbevelingen

- Pensioenakkoord 2020

Kerncijfers & pensioenregeling wethouders

Kerncijfers	
Aantal deelnemers	25 (ex)medewerkers
Gemiddelde leeftijd	Ca. 70 jaar
Actieven (incl. premievrije rechten)	7
Gepensioneerden	18

Pensioenregeling*	
AOW-franchise	€ 14.200
Opbouw ouderdomspensioen	1,875%
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Partnerpensioen op opbouwbasis	70%

*Gebaseerd op uitgangspunten ABP-regeling

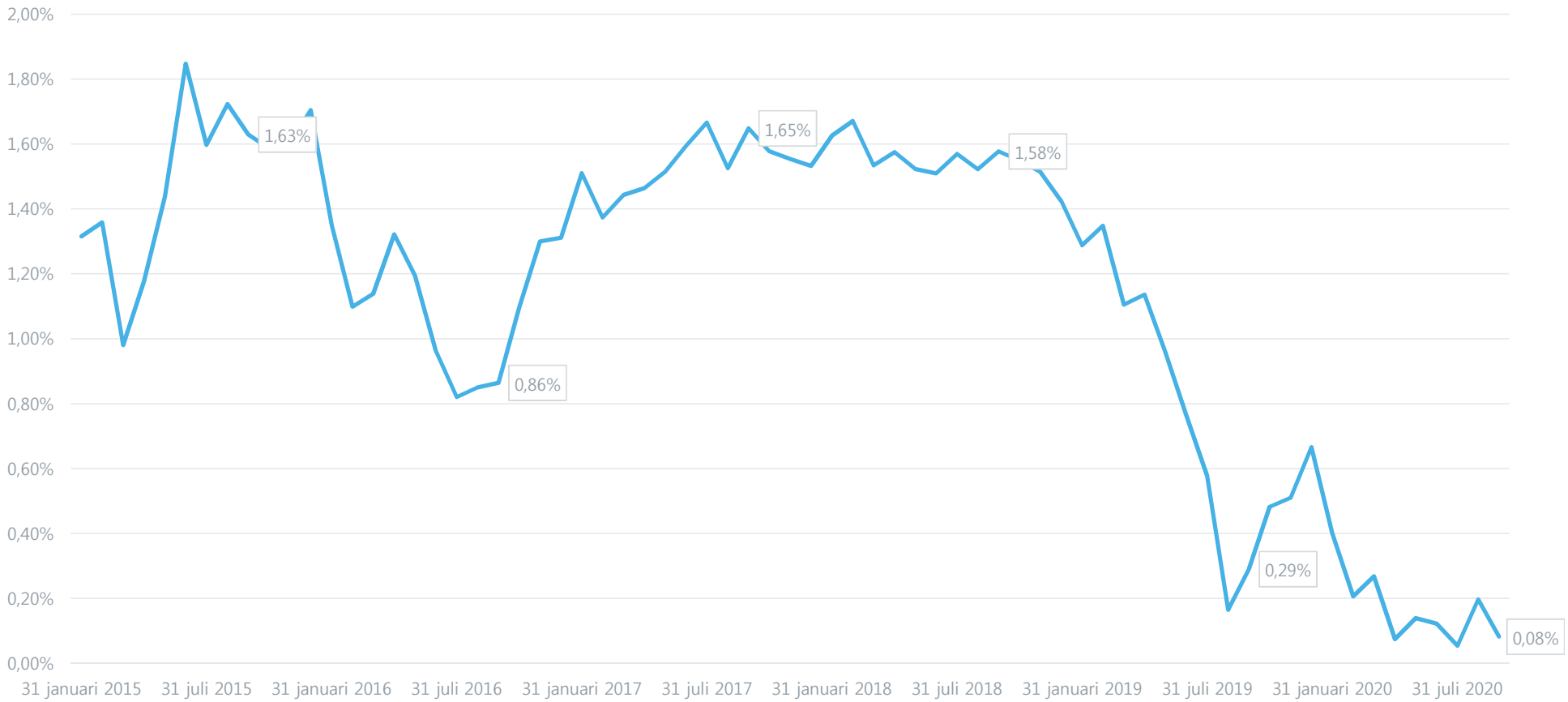
Appa & voorgeschreven financieringsmethodiek

- De pensioenen van wethouders zijn gebaseerd op de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Deze wet regelt het pensioen voor o.a. ministers, gedeputeerden.
- BZK adviseert om voor de door de gemeente aan te houden voorziening uit te gaan van de opstelsom van de benodigde individuele overdrachtswaarden.
- Wij constateren echter dat gemeenten in de praktijk vaak onvoldoende reserveren om aan de pensioenverplichting te kunnen voldoen. Een groep gemeenten heeft extern (via Loyalis/a.s.r.) een kapitaalverzekering afgesloten ter (gedeeltelijke) dekking van de voorziening, deze constructie wordt binnen afzienbare tijd echter stopgezet.
- *Al sinds begin deze eeuw zijn er plannen om over te stappen naar fondsfinanciering. ABP zou de pensioenen dan gaan uitvoeren. Dat traject loopt steeds vertraging op. Als reden is in het verleden meermaals de lage dekkingsgraad van ABP genoemd: dan is collectieve waardeoverdracht niet mogelijk (Bron: FD/PensioenPro, 30 oktober 2019)*
- 'De overdrachtswaarde van pensioenaanspraken is ten minste gelijk aan de contante waarde van de over te dragen pensioenaanspraken op de overdrachts-datum en wordt berekend op basis van het standaardtarief. Onze Minister stelt regels inzake het standaardtarief. Het standaardtarief wordt berekend op basis van marktwaardering.'

Appa & voorgeschreven financieringsmethodiek (vervolg)

- De berekening van het standaardtarief geschiedt op basis van algemeen gebruikelijke actuariële formules. Uitgegaan wordt daarbij van netto tarieven en een marktconforme disconteringsvoet.
- Deze disconteringsvoet is de op 1 oktober geldende rente uit de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijn-structuur voor verplichtingen met een looptijd van 25 jaar. De vastgestelde rente geldt voor de periode van 1 januari tot en met 31 december van enig jaar.
- In verband met de hoge gemiddelde leeftijd van de deelnemers (>70 jaar) hebben we ook een berekening toegevoegd op basis van de 10-jaars rente.

Ontwikkeling 25-jaars rente (WO factoren)

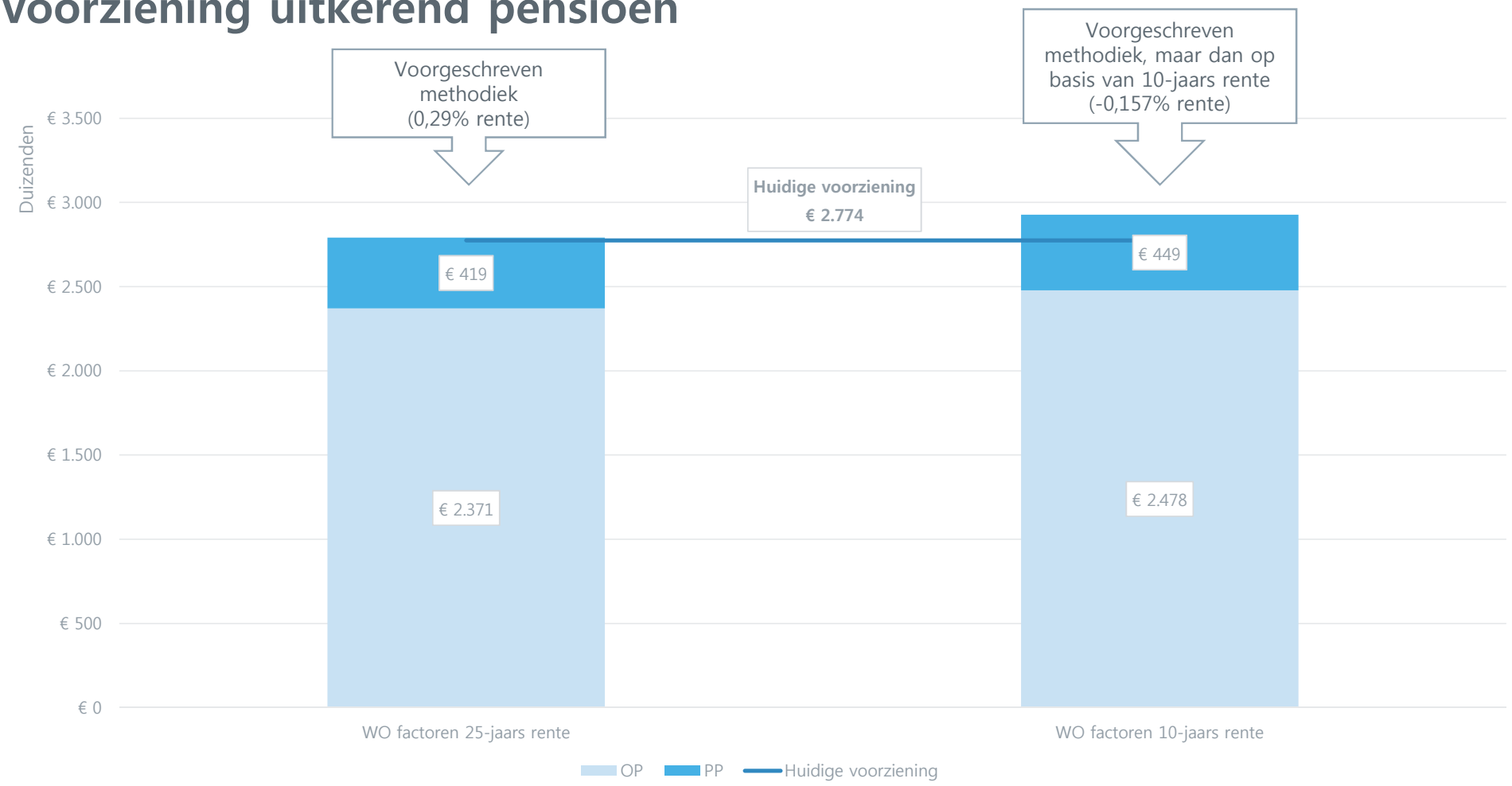

Totale voorziening uitkerend & opbouw pensioen

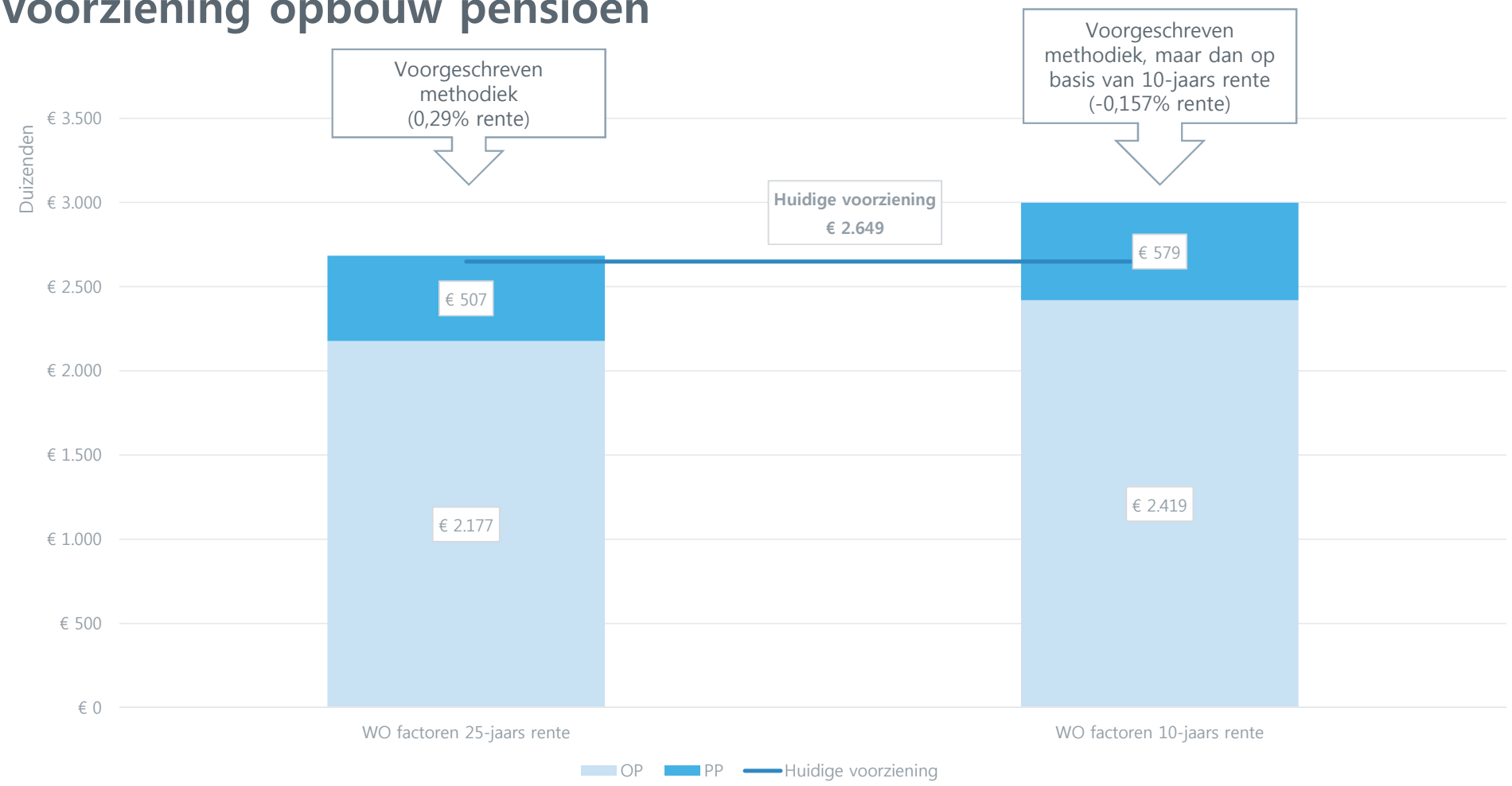
	WO factoren	Visma Idella	Verschil%
Ouderdomspensioen	€ 4.547.921	€ 4.703.493	-3,31%
Partnerpensioen	€ 925.906	€ 720.190	28,56%
Totaal	**€ 5.473.827**	€ 5.423.683	0,92%

Per saldo is er dus sprake van een geringe afwijking op de 'reserve' die Visma Idella berekent.

Voorziening uitkerend pensioen

Voorziening opbouw pensioen

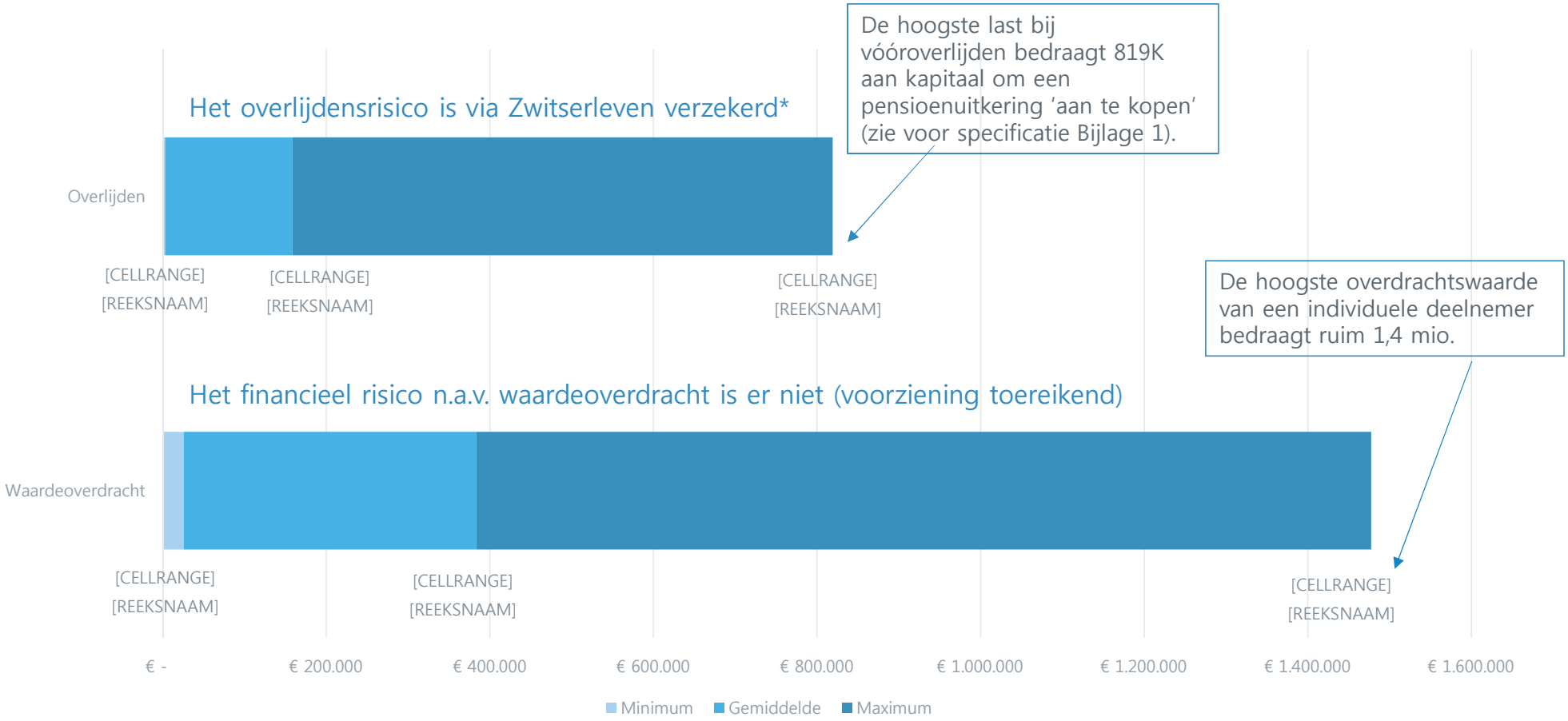
Opmerkingen bij berekening

- Bij controle van de huidige voorziening lijkt het er op dat de ingegane partnerpensioenen nog gebaseerd zijn op het leven van de overleden partner (in plaats van op het leven van de nabestaande zelf).

- De 25-jaars rente per 30 september 2020 is 0,082%, dit betekent dat de voorziening per 31 december 2020 wéér verder zal stijgen.

- Uit onze berekeningen komt naar voren dat als gevolg van de rentedaling de voorziening met ongeveer **4%** zal toenemen.

Financiële ‘stresstest’ vóóroverlijden & uitgaande waardeoverdracht

* Zwitserleven verzekert een kapitaal waarmee een uitkering bij overlijden gedekt wordt. Let op, het renterisico en het langlevenrisico liggen bij de gemeente.

Conclusies & aanbevelingen

- De huidige APPA-voorziening van ca. 5,4 miljoen komt overeen met de door ons berekende voorziening conform de voorgeschreven financieringsmethodiek;

- De voorziening die de gemeente op de balans heeft staan om aan voornoemde pensioenverplichting te voldoen, komt ook overeen (volgens de jaarrekening 2019);

  - Op de korte termijn constateren wij geen financieel risico i.v.m. uitgaande waardeoverdracht (n.a.v. wettelijk recht deelnemer bij wisseling dienstverband);

  - Er is ter dekking van het kortlevenrisico een overlijdensrisicoverzekering afgesloten, bij **vóór**overlijden is er namelijk meer geld nodig dan waarvoor is gereserveerd (afwijkend risico). Het contract liep af op **31-12-2020**. Wij hebben inmiddels begrepen dat deze overeenkomst is verlengd.

  - **Bericht vanuit de VNG (29-09-2020):** *"VNG Risicobeheer stopt met het advies en beheer van de APPA-overlijdensrisicobeheerverzekering. Het contract met Zwitserleven Pensioen Advies loopt af op 1 januari 2021. Gemeenten kunnen de verzekering wel voortzetten".* Slotopmerking: wij hebben vernomen dat Zwitserleven deze verzekering op termijn niet wil continueren.

Conclusies & aanbevelingen

- De pensioenpremie wordt op dit moment gestort in de gemeentekas. Deze gelden kunnen mogelijk ook (deels) extern worden ondergebracht in een verzekeringsproduct of beleggingsfonds: voor zover de gemeentelijke regelgeving dat toestaat. De betaalde premies kunnen op deze manier beter renderen dan nu, tegelijkertijd zien wij dat er op de markt weinig tot geen (standaard) productaanbod beschikbaar is.

- **Ons advies** is om de huidige APPA-constructie (financiële opzet) op de korte termijn ongewijzigd voor te zetten en bij de VNG te informeren naar hun initiatieven, alternatieven op APPA-gebied.

- Voor de middellange termijn lijkt het in 2020 gesloten Pensioenakkoord een 'natuurlijk moment' om de APPA-wetgeving, regeling én uitvoering te heroverwegen. Het lijkt ons verstandig om ook hier bij de VNG naar te informeren.

Pensioenakkoord 2020

- Naar verwachting treedt het Pensioenakkoord uiterlijk 1-1-2026 in werking;
- Het Pensioenakkoord heeft (grote) gevolgen voor alle pensioenregelingen zoals wij die nu kennen. Vooral de huidige middelloonregelingen zullen op termijn niet meer bestaan;
- De risico's worden anders verdeeld en de premie zal in alle regelingen de basis vormen (en niet langer de pensioenopbouw, zoals in de huidige middelloonregeling het geval is);
- Ook zal het partner- en wezenpensioen gaan veranderen. Deze worden in alle gevallen op risicobasis verzekerd, en zullen onafhankelijk van diensttijd worden vastgesteld;
- Het is de vraag hoe de APPA-regeling er uit zal gaan zien na implementatie van het Pensioenakkoord. Dit lijkt een 'natuurlijk moment' om de regeling gelijk te trekken met het ABP en tevens over te stappen op fondsfinanciering (kapitaaldekking).